

נהפך לאבל מחולנו, אוי נא לנו כי חטאנו

אסון מירון – ל"ג בעומר - תשפ"א

נורא, נורא מאוד. כואב, כואב מאוד.

אין מילים לתאר את גודל ההלם שתקף את כולנו, ביום ל"ג בעומר, יום בו פסקו תלמידי רבי עקיבא למות, בלילה בו כל בית יהודי היה שרוי בשמחה, בזמרה, בריקודים. לפתע פתאום, בהרף עין, באה עלינו גזירת שמים נוראה, נהפך לאבל מחולנו, שבת משוש ליבנו.

הרמב"ם (הלכות תענית פרק א הלכה א) כותב: מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבוא על הציבור.

בהלכה ב' הוסיף וכתב: ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה וירעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן ככתוב עוונותיכם הטו וגו', וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם.

בהלכה ג' הוסיף וכתב: אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרית, הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות, הוא שכתוב בתורה והלכתם עמי בקרי, והלכתי עמכם בחמת קרי

מחובתנו של כל אחד ואחת, לא לחפש אשמים, לא להפנות אצבע כלפי אחרים, אלא על כל אחד להפנות את האצבע אל עצמו, אל תוכו, ולומר לעצמו 'בגלל מעשיהם הרעים הורע להן', כן, בשלי הסער הזה. ורק אם נעשה כך, 'זה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם', כדברי הרמב"ם.

בעקבות האסון הנורא, הצרה האיומה שנחתה עלינו, חשבתי לעצמי, ודיברתי על כך עם כמה רבנים, וברצוני לשתף אתכם במחשבותי.

אנחנו נמצאים בעיצומם של ימי ספירת העומר, בין פסח לעצרת, ימים שמתו בהם עשרים וארבע אלף תלמידים על כך שלא נהגו כבוד זה בזה, כמובן, לא בדרגתנו להבין עומק דקדוק הדין עם קדושי עליון, אבל אנו חייבים ללמוד מכך את נושא ה'כבוד זה לזה'.

במה דברים אמורים: לא אחת ולא שתיים בימי חיינו, היינו במקומות הומי אדם, אם זה בכניסה לאירועים המוניים, מעמדי קידוש ה' בהשתתפותם של רבבות, כניסה למתנ"סים לצפייה במצגות וחזיון אור קולי, או חלילה בהלוויות של גדולי ומאורי הדור זצ"ל. ואולי בסתם ריקוד בחתונה, או בכניסה לאתר נופש כזה או אחר בימי בין הזמנים, ואולי גם בעלייה לאוטובוס לאחר דקות המתנה ארוכות, ואולי גם בגשתנו לקחת חלות או לחמניות ממגשים רותחים ביציאתם מן התנור במוצאי פסח ובסתם ימות השנה.

כן, פעמים רבות אנו דוחקים בזה שלפנינו, דוחפים ולו במעט את זו שלפנינו. פעמים שאף אנו מכריזים בקול רם – להתקדם, להתקדם, - פעמים שאנו אף כועסים על כך שהתור אינו מתקדם ואנו מאבדים את הסבלנות, את מנוחת הנפש. ואז, אנו פועלים ללא מחשבה, ללא חכמה, ללא התייעצות עם השכל – אלא עם היצרים, עם הכעסים, עם התסכולים.

אז נכון, לא בכל דחיפה קורה אסון טרגי, לא כל אירוע נגמר בשבר, אבל כל דחיפה ודחיפה נגמרת באסון אישי שלך, כן, 'דחפת את יציר כפיו של מלך מלכי המלכים', 'דחפת את בנו יחידו של המלך'. נכון, לא קרה לו

כלום, הוא לא נפל, לא נחבל, אבל אירע לו דבר גרוע יותר, נורא יותר 'הוא נדחף'. ובעקבות כך עליך נרשם ונחרט בפנקס המלך לנצח נצחים כ'דוחף'. נורא.

אם נתבונן, אם נעמיק, נגלה שדחיפה זו, שורשה ב'לא נהגו כבוד זה לזה'. פשוטו כמשמעו. אדם שמכבד את השני, אינו דוחף אותו. אינו דוחק אותו. אדם המכבד את עצמו, את נשמתו, את ייחוסו, את מעמדו, אינו דוחף. אינו דוחק. הוא ממתין בסבלנות, ואפילו במחיר שהוא לא יצליח להיכנס לאירוע, לא יעלה לאוטובוס, לא יישאר לו לחמניות... כן, אדם המכבד את עצמו, לא חוטף פרוטות נחושת כאשר הוא מפסיד במקומן יהלומים, לא חוטף לחמניה ומפסיד בכך את אישיותו, את נכבדותו, את גדלותו.

אנחנו חייבים לקבל על עצמנו, בראש ובראשונה, להפסיק לדחוף. להפסיק להידחף. נגיע לכך על ידי שנתחזק בערך העצמי שלנו, שנעריך את מעמדנו, את כבודנו, וממילא נזכה גם לכבד את העומד לצדנו, לפנינו.

אכן, אני יודע, אין זה דבר קל, לא קל לנו להתחזק בכבוד העצמי, מפני שאין זה רק צמד מילים, כבוד עצמי, ערך עצמי, גדלות האדם, אלו הם מילים המחייבות אותנו לגדול, להתרומם, בכל מהווינו: הן בדיבור [לדבר בכבוד, במילים נקיות, בנחת, בקול רגוע ונינוח. ולא רק ברחוב, אלא גם בתוך הבית פנימה], הן בלבוש [להתלבש בכבוד, בצניעות, כמובן שלא רק ברחוב אלא גם בבית...], הן ביחס לסביבה [לקבל כל אדם בסבר פנים יפות] ועוד ועוד... זה לא קל, אבל אם נתחיל, נצא לדרך, נעלה על השביל, בעזרת ה' נגיע גבוה, גבוה מעל גבוה.

מן הנכון להורים לדבר על הנושא הדחיפות בבית, ועל מחנכים/ות לדבר על כך במוסדות החינוך, שהן ביציאה לנטילת ידיים, במשחקים בהפסקה, בחלוקת קינוח או ממתק באירוע כזה או אחר, אין מן הראוי לדחוף, ולא רק בגלל מה שיכול לקרות, אלא, ובעיקר, בגלל שזה לא מכובד. אך כמובן, שעלינו תחילה לתת בענין הזה דוגמא אישית נרחבת.

וכשם שהאסון ניחת עלינו בפתע פתאום, כן נזכה שבקרוב ממש, בפתע פתאום, בהיסח הדעת, יתהפך עלינו הגלגל, המספד יהפוך למחול, ויעלו לציון מושיעים, בשוב ה' את שבות עמו, במהרה בימינו.

יהי רצון מלפניך שומע קול בכיות, שתשים דמעותינו בנאדך להיות, ותצילנו מכל גזירות אכזריות, כי לך לבד עינינו תלויות. מדת הרחמים עלינו התגלגלי, ולפני קונך תחינתנו הפילי, ובעד עמך רחמים שאל, כי כל לבב דוי וכל ראש לחלי.

נכתב ע"י

ארגון שבילים

האבלים יחד עם כל עם ישראל

נכתב על ידי ארגון 'שבילים', בעידודו של ראש ישיבת חברון כנסת ישראל וחבר מועצת גדולי התורה

הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א, עוסק ביעוץ, הדרכה, ואוזן קשבת לנערים מתמודדים, הנחיית הורים, יעוץ נישואין.

מוציא לאור בכל שבוע את המאמר להעצמה אישית תורנית - בתפוצת מייל בלבד

ניתן לקבלו חינם – להצטרפות שלחו בקשה לארגון שבילים - shvilim@okmail.co.il